

Jaarverslag Stichting Groene Hart (SGH) 2021

Inleiding

Het jaar 2021 zal net als 2020 bekend blijven als het jaar waarin de wereld in de ban van corona bleef. De beperkingen rond het voorkómen van fysieke contacten waren voor organisaties als SGH sterk bepalend voor wat er kon worden georganiseerd.

Voor andere onderwerpen en ook voor onze bestuursvergaderingen is het digitale vergaderen een goed alternatief gebleken. Dat hebben we goed kunnen gebruiken en zal zeker een geaccepteerde methode van vergaderen blijven.

Bestuur

De samenstelling van ons bestuur is per december 2021: C. Kalden, voorzitter, M. van Eldik, penningmeester, S. van Winden, lid, A. Roessen, lid, A. van Egmond, lid, J. Stoop, lid, B. Crouwers, lid, T. Vogelzang, lid, H. Hak, lid en L. van der Sar, secretaris.

Sandra van Winden en Chris Kalden traden in het verslagjaar terug als lid respectievelijk voorzitter.

Bestuurlijke activiteiten

In 2021 heeft het Dagelijks Bestuur van de Stichting 6 maal vergaderd, aan de hand van een agenda met bijlagen

De grote onderwerpen in onze vergaderingen waren het ruimtelijk beleid voor het Groene Hart, de energietransitie en de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2022.

Ruimtelijk beleid

Op basis van de op stapel staande Omgevingswet hebben de verschillende overheidslagen producten gemaakt. Het Ministerie van BZK maakte de Nationale Omgevingsvisie (de NOVI), de 3 Groene Hart provincies hebben hun Provinciale Omgevingsvisies (de POVI) gepubliceerd en een aantal gemeenten maakten Gemeentelijke omgevingsvisies (de GOVI).

Op de producten NOVI en de drie POVI's hebben we gereageerd. Ook de aanzet tot een gemeentelijke omgevingsvisie hebben we voor een aantal gemeenten beoordeeld en voorbereidingen voor regionale reacties zijn door ons beoordeeld en van commentaar of informatie voorzien. De uitwerking van het Groene Hart als NOVI gebied hebben we kritisch gevolgd en we zijn benieuwd naar het uiteindelijke resultaat. Welke opgaven en hoe worden deze door de betrokken overheden in samenwerking met burgers, bedrijven en belangenorganisaties opgepakt, was een terugkerende vraag.

Het voorbeeld op het thema bodemdaling waar Gouda, Woerden en Alphen aan den Rijn met provincie en waterschappen en ook financiële inzet van het Rijk er aan werken om de opgaven voor het Groene Hart helder te krijgen, vraagt om vergelijkbare actie op andere thema's. Betrokkenheid van maatschappelijke organisaties burgers en bedrijven bij de uit te werken aanpak vraagt nog een extra inzet. Vaak zijn we over deze belangrijke documenten enthousiast over opgeschreven ambities maar hebben we zorgen over op basis van draagvlak komen tot keuzes en uitvoering. Een blijvend aandachtsveld voor SGH.

Energietransitie

Een ander omvangrijke opgave voor overheden als provincies, waterschappen en gemeenten was de vraag hoe te komen tot de zogenoemde regionale energie strategieën, RES-en. Omvang en plaats van de locaties waar het benutten van wind en zon maar ook andere soorten duurzame energieontwikkeling tot ontwikkeling kunnen komen. Er is gekozen voor een regionale aanpak en een benadering waarbij het Groene Hart als geheel werd gezien is ondanks de heldere adviezen daarover door de 3 provinciale Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit ook in tweede instantie niet gekozen.

Dat betekent dat allerlei keuzes niet werden aangestuurd door geformuleerde opgaven op de schaal van het Groene Hart maar soms op de schaal van één gemeente. Dit leidde tot kaartbeelden waarbij iedere gemeente haar deel van de gebiedsopgave wind en zon hebben ingetekend terwijl op een ander schaalniveau betere keuzes mogelijk zijn. Als SGH is een on-line overleg georganiseerd waarbij na inleidingen van een provinciaal bestuurder over het door de provincie Utrecht gehanteerde

afwegingskader en een schets van de mogelijke criteria voor toetsing van locaties voor zon en wind in een kwetsbaar gebied, zoals delen van het Groene Hart, door een vertegenwoordiger van de Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland, onder leiding van B. Crouwers, is gediscussieerd over de RES-en.

Verkiezingen gemeenteraden in 2022

Aan de zittende leden en voor zover bekend nieuwe kandidaat-gemeenteraadsleden hebben we een Handreiking gezonden met onderwerpen en teksten die naar ons idee in een verkiezingsprogramma van politieke partijen in het Groene Hart niet mochten ontbreken.

Onderzoek WUR in de Krimpenerwaard

Op het verzoek van docenten van de Wageningen Universiteit hebben we als SGH een rol gespeeld bij het leggen van contacten in de Krimpenerwaard. Dit met als doel studenten een onderzoek te laten doen naar de ervaringen in een krimpregio, een decennia geleden gebruikte benaming voor gebieden waar de bevolkingsontwikkeling in vergelijking met de ander delen van Nederland achterblijft. Dit onderzoek, met als resultaat een schets/beeld wat de studenten op grond van de gesprekken in de regio op papier moesten zetten en presenteren als eindwerkstuk na dit onderzoek. Door de studenten werd dit onderzoek en de wijze waarop de regio hen had ontvangen en van informatie voorzien als positief ervaren. Onze rol als SGH was tijdrovend maar voor de studenten beperkt. Begeleiders hebben dankbaar gebruik gemaakt van onze kennis van de netwerken in dit gebied.

Activiteiten SGH

Ook onderwerpen voor de Groene Hart conferentie, de Groene Hart lezing en het Groene Hart Beraad zijn aan de orde geweest. Vanwege beperkingen ter voorkoming van verspreiding van corona is het bij het noemen van onderwerpen gebleven en zijn we alleen voor een on-line bijeenkomst over Ruimtelijke kwaliteit in het Groene Hart druk geweest met het voorbereiden van die bijeenkomst maar moest die vanwege geringe belangstelling worden afgeblazen.

Een andere boeiende activiteit, het op basis van kleine stappen realiseren van een eigen blad, wat een opiniërende en agenderende functie zou moeten krijgen in de langjarige beleidsagenda voor het Groene Hart, was een steeds terugkerend agendapunt. Ook daar vertragingen als gevolg van beperkte mogelijkheden voor goed overleg.

Ook in 2022 zijn we beperkt in onze acties om het Groene Hart Beraad in overleg met onze "achterban" in een samen gewenste vorm nieuw leven in te blazen. We hebben besloten dat weer op te pakken als we elkaar weer fysiek kunnen ontmoeten.

Groene Flits

We hebben onze goed gelezen digitale nieuwsbrief Groene Flits 20 keer uitgebracht. Lezersonderzoek wijst uit dat thema's energietransitie, bodemdaling en transitie van de landbouw aandacht krijgen.

Groene Hart 65 jaar een ruimtelijke entiteit

Het gegeven dat het in 2023 65 jaar geleden is dat het Groene Hart als speciaal aandachtsgebied in een rijksnota werd genoemd verdient ook in onze ogen aandacht. Met anderen praten we mee over de wijze waarop dat op een goede manier een invulling zal krijgen.

Financiën.

Onze financiële positie is verbeterd; het tekort op de balans is behoorlijk verkleind. Dat komt ten dele doordat we vanwege beperkende maatregelen ter voorkoming van verspreiding van corona, weinig activiteiten hebben kunnen ondernemen maar ook door scherpe keuzen omdat vanwege dalende donateursbijdragen steeds minder kan. Het zoeken en vinden van andere bronnen om activiteiten te bekostigen vormt een voortdurend aandachtspunt.

Belangenbehartiging

Vanuit individuen, groepen en organisaties wordt er regelmatig een beroep op ons gedaan voor advies en ondersteuning in gesprekken met overheden of belangengroeperingen, bezwaar en beroep tegen overheidsvoornemens. Het actief zelf meedoen met eigen zienswijzen kunnen en willen we op basis van beperkte menskracht, (vrijwilligers) en financiën beperken tot reacties in het begin van de beleidsprocessen en voor het Groene Hart wezenlijke bepalende ingrepen of voorstellen zoals in onderdelen van de NOVI. Op persoonlijke titel wordt door bestuursleden en in een aantal gevallen door en vanuit ons kwaliteitsteam adviezen gegeven hoe te handelen en van welke argumenten

gebruik te maken bij het indienen van zienswijzen en het maken van bezwaar of het instellen van beroep. Daarvoor bestaat waardering; er is begrip voor onze inzet vanuit beperkte mogelijkheden.

Omgeving

Dankbaar zijn we dat de drie provincies het programmabureau Groene Hart in staat stellen relevante activiteiten te ondernemen onder verantwoordelijkheid van het Bestuurlijk Platform Groene Hart. Een mooi voorbeeld daarvan is het advies van de Provinciale Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit (PARK's) over de wenselijkheid van één RES voor het gehele Groene Hart.

In het Bestuurlijk Platform Groene Hart werken de 3 provincies, inliggende waterschappen en gemeenten samen en zetten zij zich in voor eenduidig beleid voor het Groene Hart, Tot ons grote genoegen is vanaf eind 2020 ook de Rijksoverheid deelnemer aan het platform. Dat onderstreept het belang dat ook het RIJK aan dit gebied toekent en bevestigt het belang van het Bestuurlijk Platform. De keus om het Groene Hart een NOVI gebied te laten zijn wordt zichtbaar uit de inzet die vanuit het Ministerie van BZK en LNV wordt ingebracht. Een bestuursovereenkomst wordt voorbereid.